

BATTONYA ÉS KÖRNYÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Gróf Széchenyi-utca 1731/2. Kurth-féle ház.
hátsz. alatt, hova a lap szellemi részét illető minden
közlemény, előfizetési pénz és hirdetési díj küldendő.
Hirdetések közlési díja megállapodás szerint.
Nyiltér soronként 50 fillér.

Főszerkesztő és lapfőigazgató:
GALSAI POLGÁR JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő:
TORONYI IMRE.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor.
Félévre . . . . . 4 kor.
Negyedévre . . . . . 2 kor.
Egy hóra . . . . . 70 fill.
Egyes szám ára . . . . . 16 fill.
Megjelenik minden vasárnap.

Előítéletek.

(F. É.) Az életben sokszor kerülünk olyan helyzetekbe, midőn az első benyomás, a külső megjelenés tetszetősége döntő fontossággal bír életünk további folyamára, jövőnkre. Mindenki igyekszik ezen külső előnyöket ilyen alkalmakkor kidomborítani, a hátrányokat pedig tőle telhetőleg kisebbiteni. S mégis-mégis sokszor olyan jelenségekkel is kell megküzdenünk, a melyek mint gátló akadályok tornyosulnak elénk, a küzdelem hevében, a mely jelenségek már alapjában véve az igazságtalanság jegyében születtek s létjogosultságuk nincsen.

A leginkább előforduló ilyenemű jelenség, mely többnyire a társadalmi érintkezések folyama alatt mutatkozik s a mely káros hatását fokozottabb mértékben érezteti, a különféle előítéleteket, melyeket azután az önmérséklet, a műveltség zománca idővel elhomályosíthat, de teljesen ki nem vész soha. Ott lappang bensőjében holta napjáig s igen nagy önfel-

gyelmezettséggel kell bírnia, hogy élete folyása alatt soha el ne árulja azt, hogy előítéleteket táplál egy vagy más formában, a mely előítéletek igazságtalanok, létjogosultságuk nincsen, tehát meg nem állhatnak.

Hányszor hangzik fel ilyentájt, mikor a téli összejövetelek névsorát állítják össze, hogy X. vagy Y. nem vehető fel a lajstromba, mert az egyik noha talpig becsületes, tisztességes ember rendezetlen vallási viszonyokban leledzik s így a társaságnak nincsen nyére, a másik pedig születésénél fogva (noha tisztességes szülők gyermeke) nem „méltó” hogy együtt mulasson, vagy unatkozzon az alakitandó összejöveteleken.

S ezek csupán az általánosabb előítéletek, melyek társadalmi életünkben felburjánoznak. Akadnak még számosan mások is, melyek nagyobb horderővel bírnak s nagyobb kellemetlenséget okoznak az illetőknek, kinek véletlenül szerencsétlensége, hogy előítéletek szerint bírálják már eleve, még mielőtt azokra rácaffolhatna.

Különösen a vidéki élet bensőségességét mételezik meg az előítéletek, melyek azután igen sokszor surlódásokra adnak alkalmat s a béke, együttműködés rovására esnek. A vidék társadalmi élete már alapjában is intimebb, az emberek egymást sokkal inkább ismerik, mint a metropolisok lakói. Innen van azután, hogy az egymást jobban megfigyelőknek több alkalmuk nyílik embertársaikat az előítéletek megfelelő osztályába sorozhatni.

Hogy minálunk az előítéletek minő hatalmas szerepet játszanak, azt bizonyítani feleslegesnek tartjuk, elég ha reámutatunk azokra az esetekre, melyek naponként lejátszódnak s mindenki tisztán fogja látni, hogy eme igazságtalan s embertelen tulajdonságunk a helyett, hogy erejéből veszítene, napról-napra jobban kifejlődik, hogy gyilkos mérgével még azok életét is megkeserítse, akiknek az élet terhe amugy is elég gondot adott, hogy szinte leküzdhetetlennek látszik.

Az egyetlen vigasztaló ebben az

Dal a hétről.

Únalm s, fázós őszi esték,
Szervusztok! Isten véletek!
Am jőjtek, bátran kiáltom!
Cseppet sem félek tőletek.
Mondjunk hát a Végezetnek
— Szól ez pedig minden inek —
Hogy im' egy színész trüppöt kaptunk
Mi boldog, jó vidékiek.

Szini szezon van, Éljen! Éljen!
Pénzünk ngysis sok van nagyon
Néhány forintom bus esengését
Aggódva, félve hallgatom.
De estéinkint, ugy nyole után, ha
Szokott helyem elfoglalom:
Feledve minden baj, lubánat
Csak Don Pietro sorsát fájlatom.

Egy eszéze illatos teára
Közben fájó gusztyust kapok . . .
S dühömben a direktornénak
„Hogy volt?” kiáltom s szörnyű zajt csapok.
Parányi, fiaom kis kacsoim
Vadul véresre tapsolom —
Nem is szokott ám elmaradni
Jutalmam: egy bájos mosoly.

Van tánc is bőven, mindenfelé:
Olasz, spanyol és egyveleg,

Mind szép, kecses és mégis-mégis
Odatekinteni nem merek.
Hogy mért? — titok! Csak annyit mondok
Mellettem egy sápadt legény
Két önk helyett néz . . . Ugy tudom:
Szőkék bolondja a szegény! . . .

Másik szomszédom (nem volt férfi,
Jön egy kis indiszkréción!)
Azt suttogetta ugy önfeléd en:
Mily szép ez a gróf Fabrizó! . . .
Engem, poétát észre sem vett,
Ez fáj, nagyon fáj énnekem
Csupasz képennek súlyos átkát
Csak most, elköves érezem . . .

Bor.

Toborzó.

Itta: Alba Nevis.

— „Battonya és Környéke” ar deti tárcája. —

Asszonytársaim! Imhol a kapu.
Döngessük ökleinkkel. Rajta!
Míg ki nem táru alázatosan,
S be nem láphetünk rajta.

Asszonyvéreim! Pipogya sereg.
Mit t'ováztok? Mire vártok?
Mégse utáltok meg a jármot?
Mégis csudára vártok?

Kiesi a kezünk? a bőre gyöngö?
De pihent vér futkos alatta!
Évezrek letört akara ja
Bujkál kék sorokban alatta!

A hajunkat mi, — jaj, — le ne vágjuk!
Ne fonjuk hasogató kecba.
Szép, fehér hátunk, kerek vállunk
Ne takargassuk nyers darócba.

A szerelemből ne üzzünk tréfát.
A férfi legyen — nem urunk — párunk.
Akivel büszkén egy sorba állunk.
Akivel mindig egy sorban járunk.

Tul a sorompón, gazzal vegyesten
Paradiesomi virágok nőnek.
Uraim! Az a föld a mieuk is.
Rokadt uraim! Utat a nőnek!

Tespedünk régen. Munkára vágyunk,
Lelkeinkben az ős emberáram;
Tudunk nevetni, tudunk szenvedni
Mért ne juthatnánk át a határon?

Asszonytársaim! Pipogya lelkek!
Ha a fogatok babérra vágyik:
Adjátok árát! És ha kidölnék!
Egy helyett kerül tizezer másik.

Pahitsuk — ha kell — vérrel a földet!
Árcunk rózsáit vessük beléje.
Ne sajnáljátok! . . . Megéri bőven
Annak az első győzelmes napnak
Győzetlen éje.

ügyben az, hogy a világ minden táján egyformán tapasztalhatjuk, hogy mindenütt az előítéletek uralkodnak. Sehol nincs kivétel ez alól. S ha a német császári udvarban az intriguákat, s kisebb affaireket az előítéletek könnyű szövésű, de sűrű fonalai igazgatják, miért esodálkoznánk azon, ha a mi kisvárosi életünkben is döntő szerepet játszanak.

Nem is az volt a célunk, hogy az előítéletek grasszálása ellen tiltakozzunk, mert hiszen azok leküzdésére a mi erőnk sokalta gyengébb, sem hogy a küzdelembe csak bele is bocsátkozhatnánk. A mi célunk tisztán s egyedül az volt, hogy reá mutassunk a társas élet eme rut kinövésére s figyelmeztetni közönségünket idejekorán ama kellemetlenségekre, a melyek ezekből származhatnak.

Ha egy embert csupán tudunk meghódítani annak az eszmének, mely az előítéletek ellen való hatalmas harcnak megvívását tűzte ki feladatul, a mi törekvésünk unos-untig jutalmazva van.

S egy ember csak fog akadni, ki irásunkat megszívleli?! . . .

Szinészet.

Mult heti előzetes jelentésünknek megfelelőleg, Dombay Mihály színtársulata városunkba érkezett s hat este tervezett játék sorozatát f. hó 4-én szerdán megkezdte. Dombayékat megelőzte jó hírnevök nagy reményeket fűztünk előadásaihoz s örömmel konstatáljuk, hogy reményeinkben nem csalatkoztunk. Ugy Dombay,

Bucsu.

Repülni vágyom! Rég megundorodtam
A sok piszoktól, mely itt rám ragad.
Szük, fojtó minden ift e hitvány földön.
Mi eddig tartott: Te voltál magad.
Ah, rég kinlódom tépett szárnyaimmal,
Most, hogy kinőttek utnak indulok
„Sursum!“ a jelszóm, föl, föl, messze-messze,
Itt boldog lenni ugyse nem tudok.

Bucsuzzunk el hát! — Ugy-e megbocsátd,
Hogy hoppon hagylak s nem jöhetsz velem?
— Nyugodj bele, hisz ilyen messzi utra
Ki vinne terhet? — csak az esztelen.
Teher lennél csak s nékem nem kell ballaszt,
Mely visszahuzna e sárgömb felé.
„Édes teher“-nek mondhat a poeta;
„Asszony“ vagy — nékem ez a szó elég.

Asszony vagy: Nő vagy, gyenge vagy. Hiába,
Mégyek, mennem kell! Hát: Isten veled:
Ne szídj, ne átkozz, hinni nem tudom bár
A frázist, hogy szívünk sohsem feled.
En elfeledlek — (csak te is feledj el)
Nem suttogom majd lázban a neved.
„Sursum!“ Most én kiáltok le tehozzád:
Isten veled! Isten veled!

Bor.

mint Dombayné elsőrangú színész tálentum. Játékuk közvetlen s alakításuk annyira művészi, hogy vidéken szinte hihetetlen, hogy ilyenekkel találkozhatunk a közönség. Jeles drámai tehetségnek mutatkozik Fábrián Sándor is, s mint komikus igazán rátermett Vizi Sebestyén.

Az előadások sorát „Az elkényeztetett férjjel“ nyitották meg. Tyband vigjátéka bevált tökéletesen s Dombayné teljes fényében ragyogtatta tehetségét. Ezután Szigeti József vigjátéka „A kolostorból“ következett, melyben Dombay aratott dicsőséget Oszkár gróffal. — Az igazi Dombay azonban csak Don Pietro Carusóban láttuk. Ezt a nehéz szerepet, melynek alakításához ezuttal hozzá nem férhet hivatásos, esztétikus kritikája sem az általunk tapasztalt sikerrel csak egy olyan colossalis organum képes diadalra juttatni, mint a Dombay-é. — Egy csésze thea című vigjátéknál már meglátszott Dombay, hogy mennyire igénybe veszi Don Pietro az ambiciosus színész idegeit ez azonban a sikeren mitsem változtatott, mert hisz az élénkebb szerep amugy is a pikent Vizi Sebestyénre várt, ki azután élénkségével állandó derűtségben tartotta a közönséget. Eddig napjában mindig két-két rövid darab került színre s a darabok közötti űrt Déry Böske, Harmath Ilonka, Révész Ilus és Timár Lili rokonszenves fiatal színésznők sikertelt táncai töltött be. — A látogatás mindannak dacára gyér, pedig a társulat sok jóakarata kielégítheti minden színház kedvelő igényeit. — Még ugylátszik mindig nem életszükség nekünk a szellemi szórakozás s ha illet emlegetnek, akkor is azt mondjuk: „Nen parlonsplus“!

Pénteken az előadás szünetel.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Népgyűlés.** Ma délután 2 órakor a község háza előtti téren szocialisták népgyűlést tartanak, mely alkalommal dr. Kormányos Benő szegedi ügyvéd a nép gazdasági helyzetének javítása és az általános titkos választói jog érdekében beszédet fog tartani.

— **A pad esete.** Budai Pál egyébképpen szabómester helyben, ki a poharat ép oly sokat ígérő tehetséggel kezeli, mint az ollót meg a tűt. Az italozás eddig tulajdonképpen a kefekötőknek volt kisajátított mellékfoglalkozása, mind ez azonban nem zárja ki azt, hogy ahoz egy tehetséges szabó ne értsen. Szakértők tanúsága szerint az, a ki szeszrel berug s ebben a stadium-

ban egész más embernek érzi magát, mint azelőtt. Az egyik verekszik, a másik megbékül, az egyik beleszeret a saját tulajdon anyosába, a másik válni készül harmadnapos feleségétől. Van aki gazdag ember s berugva folyton arról panaszkodik, hogy maholnap még vízre se telik, van olyan, ki azért iszik, hogy az itallal felejtse a szegénységét. Ez azonban mind normalis megnyilatkozása a szeszközi állapotnak. Budai Pál szabó mesterséggel foglalkozó kefekötő azonban egészen másképp cselekszik ha benyaka. Im a multkor is bunak eresztette tulajdon saját fejét, töltögetve bele tömeges mennyiségű karcost. Mikor már azon a ponton volt, hol az ember fejét bamba köd borítja el, elindult egy éppen a főutcán lévő felé. Már utközben elkezdett tolettet csinálni, még pedig úgy, hogy minden ruha darab „ki“ meg „le.“ (Hisz tet-szenek érteni ugy-e kérem.) Mikor azután a padhoz ért, akkor leült. Azaz, hogy várjunk egy keveset. Leült de nem egészen; hanem annál huzamosabb ideig. Mikor aztán elment ott felejtett valamit. Ugyan mi lehet az? Vagy ugy!

— **Baleset.** Sulyos baleset érte Gyánió Pál 42 éves mezőhegyesi cukorgyári munkást. Ugyanis nevezett a finomító süvegtöltő helyiségben a padlóra hullott cskor felszedésével volt elfoglalva miközben egy arra jövő süvegekkel megrakott kocsi elütötte s jobb láb fején megsértült. Sulyos sebeit ápolják.

— **szi virágfakadás.** Kocsis Jánosné idős asszony volt, mondjuk, hogy öreg. 54 éves. Hanem azért szerelmes volt azután csalódott, pénteken marólugot ivott s szombatra meghalt. Így késő ősszel még incselkedik a meleg napsugár a jó öreg földel, rá rá mosolyog a szürke ősi köd mögött azután erőt vesz rajta a természet végtelen időkből való törvénye s a napsugár bele fárad a szomorú tréfába, eltűnik s az öreg földre ráborul a nyugalom a csend. A Kocsis Jánosné öreg szívével is így tréfált a szerelem egyik elkésett sugara. Elöntötte jól eső melegséggel, biztatta reménységgel, addig hitegette, míg öreg szíve beleunt a reménytelen játékba s Kocsis Jánosné megölte magát s arra a későn alkalmatlankodó husdarabra ráhajolt az örök béke, a végtelen némaság. Ez hát az éltető szerelem, mely méznek izleli a mérget, mely előtt pillanattá zsugorodik a végtelenség, tengerré nő a csöp, melynek édes a kínos fájdalom s emelítő az édesség. Ez hát a szerelem, mely legyőzhetetlen küzdelmekre sarkal, rózsáligetet ültet a homokba, palotává építi a kunyhót, mely körül fény, illat minden. És azután a háta megett egy vonalnyira áll a halál, mely nyomtala-

nul eltörli az időt, semmivé teszi a nagyságot, rá lehel a verőfényes rózsás kertre s elsorvaszt mindent, csontkarjával rommá zuzza a palotát, kettévágja a küzdelmet s nyomába kél a pusztulás, a sötétség és mégis mindig van szerelem?

— **Ruhaszabászati tanfolyam.** Koch Ignác női-ruhaszabász e 16 10 én, kedden d. u. 2 órakor női-ruhaszabászati-tanfolyamot nyit. Mi a magunk részéről a legmelegebben ajánlhatjuk városunk közönségének figyelmébe Koch Ignácot, mert számtalan elismerő levéllel, ipartestületek bizonyítványával tudja igazolni, hogy tanítási módszere igen célszerű és praktikus. Tandij 12 korona, 2 korona a beiratkozáskor fizetendő, míg a 10 kor. csak akkor, ha a tanítvány meggyőződött arról, hogy nem kidobott pénz, a mit a tanulásra szánt. — Beiratkozni lehet a „Korona“ vendéglőben, valamint Hirschler Ármán üzletében.

— **Betörés Kovácsházán.** Szerdán éjjel Mezőkovácsházán özvegy Klapesik Jánosné lakását ismeretlen tettesek feltörték s onnan nagyobb értékű butorokat és ruhaneműeket elvittek.

— **Bezárt iskola.** Két héttel ezelőtt megírtuk, hogy a Mezőhegyes—kamari kerületi iskola növendékek között fellépett bárányhimlő miatt bezárattott, tekintve, hogy a járvány még mindig nem szűnt meg, az iskolának zárva tartása meghosszabbított.

— **Toborzó.** Mai tárcarovatunkban e címmel Alba Nevisnek, az országosan ismert kitűnő költőnek tollából gyönyörű költeményt talál az olvasó; lendületes, bátor, szinte harcias riadót, mely a mai magyar asszonyokat szólítja sorompóba. A modern társadalmi átalakulás keretében a nők érvényesülésének útját tudvalevőleg nőiróink legkiválóbbjai egyengetik s a kultúra ez előharcosainak egyik vezéréként csendül meg most a Toborzó-t a fényes tollu nőpoéta. A remek költeménynek különös aktualitást ad az az érdekes körülmény, hogy a magyar nőirók most tömörülnek egységes táborba, eszméik propagálására s külön organumot is szerveznek maguknak „Női élet“ címen, mely mint díszes, illusztrált folyóirat legközelebb jelenik meg Alba Nevis szerkesztése alatt. A maga nemében páratlan újságból olvasóink kívánatra mutatványszámot kaphatnak, ha eziránt a kiadóhivatalhoz (Budapest, IX. kerület, Angyal-utca 29.) fordulnak, addig is ezt a gyönyörű költeményt adjuk mutatónak, mint legjellemzőbb termékét az ébredő kor-szellemnek.

— **Az időjárás és a gazdasági helyzet.** A napok óta tartó fagyos időjárás komoly aggodalmakat kelt a gazdák körében. Nemcsak a még kint lévő termények, a burgonya és cukorrépa sorsa miatt, amelyekben a korai fagy pótolhatatlan veszteséget okozhat, hanem azért is, mivel a még alig elvetett

őszi kalászosok a tartósabb korai fagyos időjárás a legnagyobb mértékben megsínylik. Szerencsére — legalább nappal — az időjárás enyhébbre fordult. Félő azonban, hogy ez az enyhébb fordulat nem lesz tartós és ezt a félelmet Meteor jóslata is megerősíteni iparkodik.

— **Kilencvenéves házasságtörő** A válópörök történetében páratlanul áll az a válópör, amelyet csütörtökön tárgyalt a nagyvárad-i törvényszék. Nagyváradról jelelő tudósítónk, hogy Vajda Sándor hegyközkovácsi 89 éves gazdálkodó ellen 70 éves felesége válópört indított, kérve a törvényszéket, hogy házasságtörés címén a férj hibájából mondják ki a válást. A kereset nagy derűséget keltett a törvényszéken és tamaskodva fogadták a matróna vádaskodását. Ma volt a tárgyalás az ügyben és nagy szenzációval végződött. A tárgyalás során bebizonyosodott, hogy a 89 éves aggastyán veszedelmes nőcsábító és három szeretőt is tart a községében. Ő maga sem tagadta s a községbeliek is bizonyították. Erre a bíróság nem tehetett egyebet, minthogy az öreg, de nem vén ember hibájából felbontotta az ötven éves házasságot.

— **A vásárok és a vasárnap.** Pozsonyvármegye közönsége felirattal fordult a kereskedelmi miniszterhez, melyben azt hangsúlyozza, hogy a vásárra járók a vallási érzület hatása alatt a vásárnapokra eső vásárokat sokkal gyérebben látogatják, mint a hétköznapokra eső vásárokat. Ennek az a következménye, hogy úgy a kereslet, mint a kínálat alatta marad a hétköznapokon megtartott vásárok forgalmának, sőt ez oly nagy mérvben van úgy, hogy a vásárok tulajdonképeni céljával ellentétben, a közönség kölcsönös szükségletei kielégítést nem nyernek, aminek hiányában úgy az eladók, mint a vevők is csak indokolatlan költsékezésre kényszerülnek. Erre a gazdasági hátrányra való tekintettel Pozsonyvármegye azt kéri a kereskedelmi minisztertől, hogy a vásárnapokra eső vásárokat helyezze át hétköznapokra. A felirat — pártolás végett — ma Csanádvármegyéhez is megérkezett.

— **Tüzelőfa a szegényeknek.** Darányi Ignác dr. amióta a földmivelésügyi kormány élén van, a kincstári erdők összes hulladékfáját átengedi a szegény népnek. A mostani hidegebb időjárás alkalmából ismételtelen szétment erre vonatkozó rendelkezése, egyúttal pedig ugyancsak most állították össze a kimutatást, hogy a múlt télen hányan részesültek a miniszter ajándékában. E kimutatás szerint 7383 szegény ember kapott összesen 17.553 köbméter tüzfát.

— **Csábítás a kivándorlásra.** Nagyhangú hirdeteményekre hívja fel a belügyminiszter a törvényhatóságokat. A „H. E. Frieck Coks Company“ amerikai cég hirdeti, hogy a pittsburgi és cannelsville-i koks-kemencéinél szünetelő üzemének 75 százalékát újból felakarja venni s e célból 5000 magyar munkást hív Amerikába. A belügyminiszter felhívja a vármegyét, hasson oda, hogy a megyében levő munkások az ügynökök csábos ígéreteinek fel ne üljenek, mivel az amerikai munkások az

ottani törvények alapján követelik, hogy az összes kivándorló munkásoknak akadályozzák meg a partraszállást. Erre ígéretet is kaptak s így a magyar munkásoknak nagy költségbe kerülő odautazása csak meddő kísérletezés lenne.

— **Ut-kongresszus.** Az elmúlt héten Párisban utügyi kongresszust tartottak. Régi dolog már, hogy a mai országutak építési rendszere tarthatatlan. Az utra lerakott tördelt kővel, mely arra vár, hogy súlyos kocsik belenyomják a földbe, igazán nem lehet ideális utat készíteni, ehhez járul még, hogy ezek az utak a járműveket is erősen rongálják. De viszont a modern közlekedési eszköz: az automobil is a makadamozott utaknak nagy ellensége. Első pillanatra senki sem hiszi, hogy a pneumatik sokkal veszedelmesebb az utak épségére, mint a közönséges kocsik kemény vaspántjai. Valóban pedig a puba gummi-abroncs romboló hatása. A vas csupán az alapra gyakorol erős nyomást, a gummi alkalmazkodik és a makadám összekapcsoló anyagát szívja. Ahol sok automobil rohog az uton úgy látszik mintha nagy, erős sörtéjű seprőkkel separtek volna. Mély nyomok és helyel-közel apróbb lyukak mutatják az automobil útját. A gummitalpak nagy pusztító erejét fokozza a hihetetlen gyorsaság. Az automobil azonban nemcsak a pneumatik és a gyorsaság által okoz kárt, hanem az automobil kocsik óriási sulya által is. Az egyszerű kadám réteg, amit eddig használtak, rendkívül gyenge. A járművek által gyakorolt nyomást az alatta levő földrétegre hárította át és ez nem képes elléggé ellenállani. A kongresszus tehát azon a véleményen volt, hogy az utakat szükséges mintegy 10—15 cm. vastagságu beton-alappal ellátni, erre kellene azután a makadámot tölteni és ezenkívül — az automobilok hatását ellensúlyozandó — még kátránnyal is át kellene itatni. Brüsszel és Antwerpen között már kísérletképen építettek ilyen utzakaszokat, amelyek nemcsak hordképesebbek és tömörebbek, hanem állítólag pormentesek is. Angliában szintén találtak fel hasonló építési módot az u. n. tar-makadámot, mely szintén kátránnyal és kövekkel a keveréke. Az utnak, melyet a kongresszus proponál, természetesen egy kis gyenge oldala van, és pedig az, hogy rendkívül költséges és sem az állam, sem a községek költségvetése ilyen óriási megterhelést nem bírna el. De mivel az automobil sulya következtében nemcsak a makadámot, de a gránit és egyéb anyagból készült követet is rendkívül nagy erővel pusztítja, végül nem marad más hátra, mint a folytonos javítás helyett egyszerre nagy tökebefektetéssel mindennek ellentálló, erősen alapozott utakat készíteni. Remélhetőleg a mi magyar kiküldötteink is okultak a párisi kongresszuson elhangzott fejtegetéseken, mert a mi köztársaságunk, melyekre egyszerűen követ öntenek, a nélkül, hogy tovább is gondolnának rájuk, valóban siralmas állapotban vannak, nem is szólva a tulságosan poros — főleg alföldi — utakról, melyek szinte lehetetlenné teszik nyárvn a közlekedést és e mellett még az egészségre is nagy mértékben ártalmasak.

Szerkesztői üzenet.

„Ügyvéd.“ Szivesen közöljük, hogy Metro-nam magyarul ütem jelző gép inga.

5./1908.

Pályázati hirdetés.

Battonya községben elhalálozás folytán üresedésbe jött

gyermekmenhely vezetőnöi

állásra pályázatot hirdetek s felhívom a pályázókat, hogy okmányokkal felszerelt kérvényüket alulírt bizottsági elnöknel f. é. november hó 20-ig, annyival is inkább nyujtsák be, mert a később beadott kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalma a következő:

1. Battonya községtől havi előleges részletekben fizetendő 400 kor. évi fizetés.

2. 1 vagon felvágott tűzifa házhoz beszállítva, melyből a vezetőnö a tantermet fűteni tartozik.

3. 40 kor. tisztogatási és takarítási általány.

4. A gyermekmenhelyben levő 1 szoba és konyhából álló lakás és a hozzá tartozó kert haszonélvezete.

Ovónői oklevéllel bírók előnyben részesülnek.

Battonyán, 1908. október 31.

FODOR MANÓ,
biz. elnök.

Nyilttér.**Köszönetnyilvánítás.**

A Nagylaki tűzoltó-testület, ugy-szintén Pernecky Antal alparancsnok, továbbá a Battonyai tűzoltó-testület és a Battonyai ipartestület és mindazok, a kik boldogult férjemet, Kalmár Jánost f. évi október hó 15-én utolsó útjára elkísérték s fájdalommat részvétükkel enyhíteni szíveskedtek, fogadják hálás köszönetemet.

Tisztelettel
Özv. Kalmár Jánosné.

6 elemi osztályt végzett fiu nyomdai tanoncul felvétetik **Ruber István** könyvnyomdájában.

Hirdetések

jutányos árban

:-: felvétetnek :-:

a kiadóhivatalban.

Gymnasiumi magántanulók latin nyelvi oktatását elvállalom.

Cím a kiadóhivatalban.

NÁDSZÉKEKET

készít

Fekete György
Battonya, (Pályaudvar.)

Battonyai ipartestület melletti Geiringer-féle ház 1908. évi november hó 1-től bérbe kiadó vagy kedvező feltételek mellett eladó.

Értekezhetni dr. Klein Lajos ügyvéd urnál Battonyán.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ajánlkozok mindennemű

NYOMDAI MUNKÁK

készítésére gyors, pontos és csinos kivitelben a legjutányosabb árak mellett, u. m.: hivatalos nyomtatványok, meghívók, körlevelek, falragaszok, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, gyászjelentések stb.

Minden legcsekélyebb megbízást is gyorsan és a legpontosabban teljesítek.

Teljes tisztelettel: **RUBER ISTVÁN,**

Pollitzer sérvambulatorium

nyilvános orvosi rendelőintézet sérvbajosok ferdénntöttek és amputáltak :-: :-: részére :-: :-:

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 8. félémelet

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak! Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 kor.-tól lefelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgáltatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Üzlet megnyitás!

Tisztelettel hozom a mélyen tiszteit köszönség b. tudomására, hogy

Battonyán, saját házamban Kovács házi-ut (Mogyoróssy Elek mellett)

bádogos műhelyt

nyitottam. — Elvállalom mindennemű épület- és díszmű munkát, ugy-szintén javításokat a legolcsóbb árak mellett.

Becses pártfogásukat kérve, maradok

teljes tisztelettel
Fekete László,
épület- és díszmű-bádogos.

Valódi tiszta

pergetett méz

akácvirág idejéből való **1 kilo 1 kor. 36 fillér.** — 5 kilos postabödön: **6 kor** 4 és fél kilo méz tartalommal.

SÜTŐ SÁNDORNÁL
Battonyán.